

Herşey Güzel Olacak mı?

Fatmanur Köksal · 15.08.2020 · Kur'an Okumaları · Yansımalar

Kesin bir bilgiyle iman edecekler için, yeryüzünde âyetler vardır. Ve bizzat kendi iç dünyanızda... Hâlâ hakîkati görmeyecek misiniz? (Zâriyât, 51: 20-21)

Özellikle korona virüsün çıktığı ilk zamanlarda “herşey güzel olacak”, “güzel günler gelecek” notlarını içeren yazıları çok görüyordum. Bana çok anlamsız geliyordu, neye binaen güzel olacak ki, belki de daha kötü olacak? Pozitif düşünmek güzel belki ama hüsnükuruntu (wishful thinking) insanın kalbini tatmine yetmiyor. Bir de aynı cümleleri “yakînen” söyleyebilmek var. Bu da peygamberlerin ve onların öğrencilerinin durduğu nokta zannediyorum. Herşeyin güzel olduğundan ve güzel olacağından ” yakînen” emin olmak, tam, eksiksiz bir emniyet ve selam içerisinde olmak. Hz. İbrahim’in kurban kıssası içerisinde bu selam haline nasıl ulaşabileceğimize dair ipuçlarını arayabiliriz. سَلَامٌ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ (Saffat, 37:109)

İbrahim (A.S.) in tevhid yolculuğu dışardaki putları yıkmakla başlıyor.¹Bu yazı, Kurban bayramı öncesinde [Receiving Nur YouTube](#) kanalında yapılan dersler ve Faraz Sheik’in [şu yazısı](#) sonrasında dünyama gelen manaların bir özetidir. Kendisine ne faydası ne de zararı dokunabilecek sebeblere tesir vermekten, ona dayatılan geleneklerden uzaklaşıyor ve “la ilahe” pratiği yapıyor. Onu doğruya ulaştırması için Rabbine yöneliyor ve “illallah” sonucu ona ihsan ediliyor. Bizler de aynı pratiğin, yolculuğa bu şekilde başlamanın ne kadar önemli olduğundan sürekli bahsediyoruz. Sebebe-sonuç ilişkilerine dikkat edip bu anlamda tam ikna olmamız şart. Yani su hayat kaynağı olabilir mi, hava zerrelere vücudumdaki sayısız işlerin yapıcısı olabilir mi, ateş yakar mı, ısıtır mı vb. Eğer bu konuda ikna olduysam, tevhid sonucuna vardıysam, her bir şey/olay/sebebe/sonuç var ediliyor, tesadüf yoktur dediysem, bu sonucu alıp “Ben” deyip sahiplendiğim iç dünyama da getirmem lazım, öyle değil mi? Dışardaki putları kırmakla başlayan bu yolculuğun benim enfüsi dünyama da intikal etmesi gerekiyor ki ulaştığım hakikate uygun yaşayabileyim, tevhidin meyvelerinden istifade edebileyim, vaad edilen selama ulaşabileyim. Kurban meseli ile alakalı ayetler (Sâffât, 37: 99-111) tam da yolculuğun bu basamağına işaret ediyor.

Güzeli sevmek güzel, İsmail gibi oğlun olması güzel, ama güzeli sevdiğin anda, oğlun dünyaya geldiği anda, kalp kırıklığına açık hale geliyorsun, bedeli var. İsmail + kalp kırıklığı paket halinde geliyor. Bana bir nimet teklif edilmesi demek acı teklif edilmesi demek aslında. Rüya halimdeyken, kendimi başıboş zannederken böyle hissediyorum. Ne kadar çok seversem o kadar daha fazla acıyı davet ediyorum dünyama. Sadece bununla da sınırlı değil... Akıl sahibi olmanın bedeli var, adaleti istemenin, şefkatin bir bedeli var. Sanki bana verilmiş özellikler sayısınca acıya adayım. Ya bazı mistik akımlardaki gibi kendimi maddi manevi tüm ihtiyaçlardan azade kılmaya çalışacağım ya da zavallı bir mahluk olacağım.

Bu noktada Kur'an'da yepyeni bir alternatif sunuluyor bana ve bu Hz. İsmail yoluyla iletiliyor: **افْعَلْ مَا تُؤْمَرُ** "Babacığım, sana emredilene yap" (Sâffât, 37:102). Sanki Hz. İsmail'in şahsında tüm yaratılış, bende varedilen tüm haller, tüm hissiyatlarım konuşuyor: "Emrolunduğunu yap, emrolunduğun bilinciyle yap, kendi malınmış gibi yapma". Sev ama seviyor olmanın sana ilham edilen bir emir olduğu bilinciyle; adaleti, hikmeti ara ama bu ihtiyaçların sana verildiği/emredildiği bilinciyle vb. (Emir deyince Türkçe de aklımıza olumsuz çağrışımlar gelebiliyor, emir kavramını Kuran bağlamında yeniden anlamaya ihtiyaç var zannediyorum) Ve vaad ediyor, eğer bunu yapabilirsen Hz. İbrahim gibi selamete ulaşacaksın.

Gaflet içerisindeyken (ki tevhid sonucuna varmış olmam gaflete düşmeme engel değil) maddi manevi ihtiyaçlarımı, arzularımı, duygularımı öylesine güçlü sahiplenmiş oluyorum ki sanki bir nevi onlar "benim" çocuğum (İsmail) oluyor. Bende an be an varedilen farklı duyguları, halleri boğazlayıp, meyvesiz mi bırakacağım yoksa her bir halimin ilahi bir "emir", müjde getiren bir "elçi" olduğunu farkedebilecek miyim?

Mesela güzeli sevmeden edemiyorum, güzelle beraber olmak istiyorum, güzel olandan ayrılmak istemiyorum, güzel giderse diye endişe ediyorum, korkuyorum. Bu güzel, bir ilişki olabilir, bir mekan olabilir, bir kabiliyetim olabilir... Bana ya da başkasına en ufak bir haksızlık yapıldığında öfkelenmeden edemiyorum, o haksızlık düzelsin diye şiddetle istiyorum. Birisi konuşurken yanımdaki diğer kişilere bakıp bana bakmasa kendimi değer verilmemiş, ihmal edilmiş hissediyorum. Takdir edilmeyi, ikram edilmeyi seviyorum. En ufak kötü bir söz kalbimin daha hızlı atmasına sebep oluyor, o sözün kalbime batmasına engel olamıyorum. Özür dilediğimde affedilmek istiyorum. İlgiye, dostluğa, yemeğe, ya da bilgiye muhtaç birini gördüğümde yardım etmeden duramıyorum; severek, lezzetle yardım ediyorum. Bu listeyi uzattıkça uzatabiliriz, gün içerisinde yaşadığımız tüm insanî durumlar sayısınca.

İlahi rehberlikten faydalanmadığım durumda/gaflet halimde, "ben" böyleyim deyip geçiyorum. Bu hallerin her biri var ediliyor, bana ilham ediliyor, bana emrediliyor diye aklıma dahi gelmiyor.

Hani tevhid vardı? Hani her bir şey ayetti? Hani her bir şeye bakarak Rabbimizi tanıyabilirdik? Hani elma bir ayetti, bir elçiydi? Rengi, tadı, kokusu, varlığa geliş şekli vs her bir yönüyle bana güzel haberler (Esma ül Hüsna) getiriyordu? Elma O'nun emrinin tecessüm etmiş (cisim kazanmış) hali değil miydi?

Üzüntü de bana müjde getiren bir "elçi" olabilir mi?

Peki elma ayetse, ya bir yavru kedi karşısında içimde ansızın "bulduğum" merhamet hissi? O bana mı ait? Ya da incitici bir söz karşısında içimde ansızın "bulduğum" üzüntü? Üzüntü de bana müjde getiren bir "elçi" olabilir mi? Tam o anda o elçiyle konuşabiliyor muyum? Bana hangi müjdeyi getiriyor üzüntü? Ona kulak verebiliyor muyum? Ben nerden bilirdim ki üzülmeyi Rabbim benim fıtratıma bunu emretmiş olmasa? Ben nerden bilirdim ki güzeli sevmeyi, zulüm karşısında öfkelenmeyi? "Bak" diyor üzüntü "sana bu kadar hassas, bu kadar ince ihtiyaçları olan bir kalp verildi, kalbinin en ince sızısından haberi olan ve senin en ince ihtiyacını dahi yerine getiren ve getirecek Birisi var" ve sana bu duygu yoluyla bu gerçekten/müjdeden haber veriyor. Aynı haber bana Kelamullah vasıtasıyla ve dış dünyadaki varlıklar (bakterinin ihtiyacını gören benim kalbimden bihaber olamazdı) yoluyla da ulaşmıştı ama bu haberi bizzat nefsimde tecrübe etmek tam emniyeti getiriyor.

Üzüntüyle ilişkiye girerken diğer alternatif ne? Üzüntünün ayet olduğunu unutup, onunla yatay bir ilişki kurup üzüntüyü sahipleniyorum, kafayı bana o sözü söyleyen kişiye takıyorum. Niye bana bunu söyledi, ben de ona aynısını söyleyeceğim, ben de onu küçük düşüreceğim vb. Halbuki elçi, üzüntü, bana müjde getirmişti. Beni selamete ulaştıran bu müjdeyi alamadığım gibi, o duyguyu kendiminmiş gibi kullandığım için kendimi çok ağır yüklerin altında bırakıyorum. Sanıyorum ki benim görevim kötü sözlere, zulümlere son vermek, karşıma çıkan her güzele tutunmak ve onları eksiksiz korumak. Halbuki benim gücüm bunların hiçbirine yetmez ki... Bana takılan bütün hasseler adedince acı çekiyorum, zavallı bir varlık haline geliyorum.

Ama "ben" kötü sözü istemiyorum zannetmekle, "bende bu duygu varediliyor" bilinciyle ve "O Latif imiş" haberini almış olarak hareket etmek arasında çok fark var.

Peki bende üzüntünün bir emir olduğu bilinciyle hareket etmek demek, kötü sözler karşısında hep susmak mı demek? Hayır, vereceğimiz tepki duruma göre değişir. Ama "ben" kötü sözü istemiyorum zannetmekle, "bende bu duygu varediliyor" bilinciyle ve

“O Latif imiş” haberini almış olarak hareket etmek arasında çok fark var. İlkinde kendimi yiyip bitirirken, kötü sözlere savaş açarken, diğerinde istihdam edildiğimi biliyorum, sonucun benim elimde olmadığından eminim. Değer görme, letafetle muamele görme ihtiyacının tahriki vasıtasıyla “senin her anın o Latif olanın gözetimi altında ve sen sebeblere mahkum değilsin, sebeblerin oyuncağı değilsin” haberini/müjdesini aldığım için en ufak bir endişem yok, selamettayım. Birşeyleri oldurmaya, garanti etmeye çalışmıyorum.

Duygularımıza mana-i harfi ile bakmamız lazım deyip bilgi seviyesinde bırakmakla, o duyguyu tam tecrübe ettiğimiz anda yakalayıp ilahi iradenin üzerimizdeki tasarrufuna bizzat yakinen şahit olmak bambaşka diye anladım. Sanki iki boyutlu yaşamdan üç boyutlu yaşama geçmek gibi birşey. Aldığımız her nefes ya da duyduğumuz her ses de bizim üzerimizde Allah’ın iradesinin tecelli etmesi aslında ama bu şahitliğe enfüsi alemimizdeki halleri de eklemesem hep eksik kalıyor; hakiki saadete, selamete ulaşamıyorum. Hayalimde şöyle canlanıyor: İnsan her bir haliyle ilahi sinyalleri/müjdeleri yakalama kapasitesine sahip bir alıcı gibi. Hem dışardaki büyük alem, hem de insanın iç alemi esma-ül hüsnanın an be an işlendiği birer kanvas. Risale-i Nurda “müteharrik kalem” benzetmesi yapıyordu. İnsan her haliyle esma-ül hüsnayı yazıyor ve “kaside-i manzume-i Sübhaniye” hükmüne geçiyor. Bunu farkedip, bu farkındalığı besleyip, bunu yaşam stilimiz haline getirebiliriz inşaAllah.

Bu bağlamda insanın aklına hep şu soru geliyor: İyi de benim her halim nasıl ilahi bir emr olabilir? Mesela ben her zaman arkadaşşıma ikram etmek istiyor değilim ki, bazen de içimde arkadaşımı gıcık etmek isteği uyanıyor? Ya da sadece adaletsizlik karşısında öfke hissediyor değilim ki, bazen öyle bir öfke uyanıyor ki bende, zulme yol açıyor. Bu hallerim ne olacak? Ben bunları nasıl ayırd edeceğim? İşte bu noktada vahye olan ihtiyacım açığa çıkıyor. Evet hepimiz bazı noktalarda tevhidden sapmış olabilen bir ailenin, kültürün içersinde büyüüp geliyoruz ve buna ek olarak cüz-i irademiz ve nefsimiz var. “Selim olan bir kalp/fitrat” a sahip olmama, onu bozmuş olma ihtimalimiz çok fazla. Kendimde uyanan bir duyguya şahit olduğumda bunu mercek altına alacağım, vahye başvuracağım, bunun hakikati var mı yoksa ben terbiyeye ihtiyaç duyan değerlerim dolayısıyla mı bu halde yaratılıyorum diye bakacağım. Bazen de hatta olabilir ki mesela öfkelenmenin hak olduğu bir durumda saf fitrattan uzaklaşmış olmamdan dolayı hiç öfke hissetmeyebilirim.

Bunun bir yolculuk, bir süreç olduğunu unutmamak çok önemli sanırım. Elbette bu yolculuğa çıktığımız ilk andan itibaren ilahi GPS i hiç şaşmadan takip edebileceğimiz düşünülemez. Kur’an ın, nebilerin ve onların öğrencilerinin rehberliği vasıtasıyla saf olan ve her hissiyatı İlahi iradeye hizalı olan selim fitrata geri “dönmeye (Eid)” çalışacağız. Tam bu noktada uyanan hidayet/doğruya ulaşma ihtiyacı da bana veriliyor/emrediliyor ve anlıyorum ki evet O bana bu yolla “Hâdî” olduğundan haber veriyor. Bende bu ihtiyacı varetmesi demek söz vermesi demek, endişeye hacet yok, İslam’a (barışıklık hali, selam hali) hoşgeldik.

